

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије

REPUBLIC OF SERBIA
Serbian Radiation and Nuclear Safety and Security Directorate

Инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност
Radiation and Nuclear Safety and Security Inspection

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ИНСПЕКЦИЈЕ ЗА РАДИЈАЦИОНУ И НУКЛЕАРНУ СИГУРНОСТ И БЕЗБЕДНОСТ ЗА 2020. ГОДИНУ

Београд, јануар 2021. године

САДРЖАЈ:

1. Уводне напомене
2. Циљеви инспекцијског надзора
3. Правни оквир
4. Организациона структура и потребни ресурси за вршење инспекцијског надзора
5. Преглед надзираних субјеката, односно делатности или активности
6. Период вршења инспекцијског надзора
7. Извршени инспекцијски надзори
8. Друге активности инспекције:

1. Уводне напомене

Сходно одредбама члана 211. став 1. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18 и 10/19) инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност, при Директорату за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије врши инспекцијски надзор у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности у циљу обезбеђивања заштите појединаца, становништва и животне средине од штетног утицаја јонизујућег зрачења.

На основу члана 211. став 3. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18), као и члана 10. Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15 и 44/18 - др. закон и 95/18) инспекцијски надзор се спроводи у складу са годишњим планом инспекцијског надзора који се објављује на интернет страници Директората до 31. децембра текуће године за наредну годину.

Даном ступања на снагу Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18 и 10/19) Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије преузео је од Министарства заштите животне средине надлежност у вршењу инспекцијског надзора у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности. Инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност је званично почела са радом у оквиру Директората, у складу са одредбама Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности, у априлу 2019. године.

2. Циљеви инспекцијског надзора

Општи циљ годишњег плана је усмеравање рада инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност на активности надзора који носе значајан ризик по појединце, становништво и животну средину. Постизање овог циља ће бити остварено ефикасном организацијом рада инспекције у складу са капацитетима и спровођењем контроле кроз инспекцијски надзор и контроле над применом закона и других прописа који се односе на област радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности.

Такође, циљ плана је и ефикасно управљање ресурсима сектора инспекције, боља интеграција послова у области инспекцијског надзора, планирање усавршавања рада инспектора кроз едукацију и израда писаних процедура, упутстава и остале документације везане за спровођење инспекцијског надзора.

Ефикасна организација и спровођење инспекцијског надзора има за циљ имплементацију прописа на националном нивоу, редовно спровођење контрола на основу анализе ризика и са одговарајућом учесталости, као непристрасност, квалитет и доследност инспекцијских надзора.

3. Правни оквир

Правни оквир за вршење инспекцијског надзора у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности чине релевантни закони Републике Србије. Инспекцијски надзор врши се у складу са правима, дужностима и овлашћењима прописаним у следећим законским актима:

- Закон о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18 и 10/19);
- Закон о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15 и 44/18 - др. закон и 95/18);
- Закон о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18 - Аутентично тумачење);
- Закон о прекршајима („Службени гласник РС”, бр. 65/13, 13/16 и 98/16);
- Закон о привредним преступима („Службени лист СФРЈ“, бр. 4/77, 36/77 - испр., 14/85, 10/86 - пречишћен текст, 74/87, 57/89 и 3/90 и „Службени лист СРЈ“, бр. 27/92, 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96 и 64/01 и „Службени гласник РС“, број 101/05 - др. закон) и
- Кривични законик („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05, 107/05, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14 и 94/16).

Одређени број инспекцијских надзора је вршен и према надзираним субјектима који имају важеће лиценце издате према одредбама прописаним старом законском регулативом. На основу члана 246. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности, носиоци лиценци настављају са радом по одредбама Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 93/12) до истека периода важења лиценце, а најдуже до 31. децембра 2021. године.

На основу утврђеног чињеничног стања, инспектори Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност предузимали су законом прописане управне и друге мере, а све у циљу спровођења прописаних мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, услова за обављање делатности са изворима зрачења, поступање у ситуацији планираног, постојећег и ванредног излагања јонизујућем зрачењу у циљу обезбеђивања заштите појединаца, становништва и животне средине од штетног утицаја јонизујућег зрачења.

4. Организациона структура и потребни ресурси за вршење инспекцијског надзора

Инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност, при Директорату за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије има шест запослених инспектора на неодређено време (пет инспектора и руководиоца инспекције) од седам систематизованих радних места, који су надлежни за вршење инспекцијског надзора на целој територији Републике Србије. Инспектори су распоређени по следећим градовима: два са седиштем у Београду, један са седиштем у Врању, један са седиштем у Шиду, један са седиштем у Прибоју. У 2020. години Директорат је оформио канцеларију инспектората

у Расинском управном округу, са седиштем у Крушевцу, где је на основу систематизације распоређен један инспектор.

Чланом 212. ставом 5. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности је прописано, да инспектори морају да буду оспособљени за мерење радиоактивности коришћењем монитора зрачења. За вршење инспекцијских активности инспектори имају на располагању ручне детекторе зрачења, идентификаторе радионуклида као и електронске дозиметре. С обзиром да сви запослени инспектори врше инспекцијски надзор на целокупној територији Републике Србије, потребно је обезбедити и превозно средство за свако седиште инспекције.

5. Преглед надзираних субјеката, односно делатности или активности

Надзирани субјекти над којима је вршен инспекцијски надзор од стране инспектора сагласно одредбама Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 93/12) су:

1. Правна лица и предузетници који користе извора јонизујућих зрачења при обављању радијационих делатности: Здравствене установе (медицина - рендген дијагностика, радиотерапија и нуклеарна медицина), стоматологија, ветерина, индустријска радиографија, индустрија, научно-истраживачка делатност и др.
2. Правна лица и предузетници који обављају друге врсте радијационих делатности (промет извора јонизујућих зрачења, производња извора јонизујућих зрачења, сервисирање уређаја са изворима јонизујућих зрачења и др).
3. Правна лица овлашћена за обављање стручних послова из области заштите од јонизујућих зрачења.

Надзирани субјекти над којима којима је вршен инспекцијски надзор од стране инспектора сагласно одредбама Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18 и 10/19) су:

1. Правна лица и предузетници чије се делатности према ризику по здравље изложених радника и појединаца, становништво и животну средину, као и према врсти активности која се обавља, разврставају у следеће категорије:
  - 1) радијационе делатности ниског ризика;
  - 2) радијационе делатности умереног ризика;
  - 3) радијационе делатности високог ризика;
  - 4) нуклеарне активности.
2. Правна лица овлашћена за вршење послова заштите од јонизујућег зрачења.
3. Правна лица и предузетници који обављају активности које не спадају у делатности прописане овим законом, а које могу довести до угрожавања живота и здравља људи и животне средине од штетног утицаја јонизујућег зрачења услед постојања напуштених извора зрачења, и то за следеће делатности:
  - 1) послови на складиштима металног отпада;
  - 2) послови у постројењима за прераду металног отпада;

- 3) послови у топионицама и ливницама које користе метални отпад;
- 4) транзитна чворишта као што су саобраћајни и поштански пунктови, гранични прелази и административни пунктови.

6. Период вршења инспекцијског надзора

Инспекцијски надзор је вршен према надзираним субјектима у периоду I-IV квартал 2020. године. Инспекцијски надзор је вршен радним данима у радно време надзираних субјеката, осим када су постојали разлози за неодложно поступање, у хитним случајевима када се отклања непосредна опасност по живот и здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет од штетног дејства јонизујућих зрачења као и када надзирани субјекат да писани престанак.

У 2020. години вршени су теренски инспекцијски надзори изван службених просторија Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност, односно на лицу места и у службеним просторијама надзираног субјекта, као и канцеларијски инспекцијски надзори у службеним просторијама Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност, увидом у акте, податке и документацију надзираног субјекта.

Услед погоршане здравствене ситуације узроковане пандемијом вируса Ковид-19, као и проглашеног ванредног стања у земљи у периоду март-мај 2020. године, број планираних редовних инспекцијских надзора је редукован и смањен је број излазака инспектора на терен кад год је то било могуће.

7. Извршени инспекцијски надзори:

Према плану и програму рада за 2020. годину Инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност реализовала је следеће послове:

Редовни инспекцијски надзори:

У 2020. години Инспекција је вршила редовне инспекцијске надзоре над регистрованим надзираним субјектима према утврђеном плану инспекцијских надзора за 2020. годину. Укупан број редовних инспекцијских надзора је 35, извршен код укупно 32 надзирана субјекта.

Број извршених редовних инспекцијских надзора је мањи од броја предвиђеног планом рада за 2020. годину (предвиђено укупно 50 редовних надзора) услед погоршане здравствене ситуације у Републици Србији узроковане пандемијом вируса Ковид-19, као и проглашења ванредног стања у периоду март – април 2020. године.

Списак надзираних субјеката код којих је извршен редовни инспекцијски надзор је представљен у следећој табели:

Надзирани субјекат	Делатност
Метал-инспект д.о.о. Београд	индустријска радиографија
Интерклима д.о.о. Врњачка Бања	индустријска радиографија
Конвар д.о.о. Београд	индустријска радиографија
Институт „Гоша“ д.о.о. Београд	индустријска радиографија
Јединство а.д. Севојно	индустријска радиографија
Енерго систем д.о.о. Нови Сад	индустријска радиографија
Технички-центар инспект д.о.о. Обреновац	индустријска радиографија
<i>HBIS GROUP Serbia Iron & Steel</i> д.о.о. Београд	коришћење генератора и затворених извора јонизујућих зрачења у индустрији
<i>CRH Srbija</i> д.о.о. Поповац	коришћење генератора и затворених извора јонизујућих зрачења у индустрији
<i>Geotechnokin</i> д.о.о. Нови Сад	коришћење генератора и затворених извора јонизујућих зрачења у индустрији
Нафтагас - Нафтни сервис д.о.о. Нови Сад	коришћење генератора и затворених извора јонизујућих зрачења у индустрији
Клиника за стоматологију Ниш	радијациона делатност у стоматологији
Завод за здравствену заштиту студената Нови Сад	радијациона делатност у стоматологији
Стоматолошки факултет Београд	радијациона делатност у стоматологији
ПМФ Нови Сад, Депатрман за физику, Лабораторија за испитивање радиоактивности узорака и дозе јонизујућег и нејонизујућег зрачења	овлашћено правно лице
ИНН Винча, Лабораторија за хемијску динамику и перманентно образовање	овлашћено правно лице
ИНН Винча, Лабораторија за физичку хемију	овлашћено правно лице
Институт медицине рада "Др Драгомир Карајовић", Београд	овлашћено правно лице
Кварк д.о.о. Крагујевац	овлашћено правно лице
ИНН Винча, Лабораторија за заштиту од зрачења и заштиту животне средине	овлашћено правно лице
ИНН Винча, Лабораторија за нуклеарну и плазма физику	овлашћено правно лице

Цпецијалистичка радиолошка ординација "Радиус Светозаревић", Београд	радиотерапија
<i>Analysis</i> д.о.о. Београд	сервисирање и поправљање уређаја са изворима зрачења
<i>Siemens</i> д.о.о. Нови Београд	сервисирање и поправљање уређаја са изворима зрачења
<i>Milcommerce ltd</i> д.о.о. Београд	сервисирање и поправљање уређаја са изворима зрачења
Поликлинике „ <i>Euromedic – Diagnostic</i> “, Београд	медицина/дијагностика
Општа болница „ <i>Euromedic 3</i> “, Нови Београд	медицина/дијагностика
Специјалистичка хируршка болница „ <i>Global Care Surgery</i> “, Нови Сад	медицина/дијагностика
Завод за трансфузију крви Војводине, Нови Сад	коришћење затворених извора јонизујућих зрачења у медицини
Ветеринарска амбуланта „Нешовић“, Чачак	рендген дијагностика у ветеринарској медицини
<i>MEI TA Europe</i> д.о.о. Барич	техничко - технолошки поступак и сакупљање и прерада металног отпада
ИНН Винча, Спољно-трговински промет	промет и транспорт извора јонизујућих зрачења
Укупно:	32

Контрола радиоактивности роба при увозу, извозу и транзиту:

У складу са одредбама Правилника о контроли радиоактивности роба при увозу, извозу и транзиту („Сл. гласник РС“, бр. 44/11) инспекција је у току 2019. године издавала решења којима се дозвољава односно забрањује промет роба које подлежу контроли радиоактивности преко границе Републике Србије, а на основу извештаја о контроли радиоактивности израђених од стране овлашћених правних лица.

Укупан број издатих решења по захтеву странака је 2973, у периоду од маја до децембра 2019. Од укупног броја издатих решења, 2972 решења су била позитивна и изречена је једна забрана транзита роба преко територије Републике Србије и повратак робе у земљу порекла.

Ванредни инспекцијски надзори:

У току 2020. године инспекција је поступала по пријавама и представкама физичких лица, правних субјеката и других државних органа у складу са законским овлашћењима.

Укупан број извршених ванредних инспекцијских надзора је 30, од тога:

- Уклањање радиоактивних громобрана: 9
- Деконтаминација радне или животне средине: 2
- Поступање према нерегистрованим субјектима: 12
- Контрола излагања професионално изложених лица и становништва: 5
- Остале представке у домену радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности: 2

Списак надзираних субјеката код којих је извршен ванредни инспекцијски надзор је представљен у следећој табели:

Надзирани субјекат	Предмет инспекцијског надзора
Стоматолошка ординација „Марко Крстић“ Врање	обављање радијационе делатности у стоматологији без претходно прибављеног одобрења директората
СЗР „3М - Николић Љубиша“, Ниш	сервисирање и поправљање уређаја са изворима зрачења без претходно прибављеног одобрења директората
СЗР „Воја - Хранислав Кеврешан“, Ниш	сервисирање и поправљање уређаја са изворима зрачења без претходно прибављеног одобрења директората
"Medical plus", Ниш	сервисирање и поправљање уређаја са изворима зрачења без претходно прибављеног одобрења директората
Физичко лице Драган Чичић, Конарево, Краљево	одбацивање захтева за издавање лиценце за обављање радијационе делатности производно трговинске радње „Дрвопласт“ Краљево - Конарево.
Мис д.о.о. Врање	складиштење радиоактивног гвожђа и разних материја
Метал еко систем д.о.о. Јагодина	повраћај отпадног гвожђа из македоније
ИНН Винча	транзит радиоактивног извора Со60
Стамбена заједница Војводе Танкосића 9, Ниш	уклањање радиоактивног громобрана
Rodin Diagnostic д.о.о. Београд	промет извора зрачења без претходно прибављеног одобрења директората
ЈП ЕПС - огранак Колубара, Погон оплемењивања угља, Лазаревац	коришћење јонизујућих детектора дима
Босиљка Беслаћ, предузетник, СЗР Сјај, Параћин	промет извора зрачења без претходно прибављеног одобрења директората
Milcommerce ltd д.о.о. Београд	Контрола лиценце за уклањање радиоактивних громобрана
Специјалистичка пулмолошка ординација Чачак	заштита од јонизујућих зрачења

Физичко лице Николча Ристевски, Кикинда	промет извора зрачења без претходно прибављеног одобрења директората
Поликлиника "Светозар Белеслин" ПР Бистричић и сарадници, Кикинда	промет извора зрачења без претходно прибављеног одобрења директората
Рапид инвест д.о.о. Нови Сад	уклањање радиоактивног громобрана
Општина Бачки Петровац, Општинска управа општине Бачки Петровац	уклањање радиоактивног громобрана
Општа земљорадничка задруга "Castro-cop" Кулпин	уклањање радиоактивног громобрана
ИНН Винча	транзит радиоактивног извора Со60
Студио Дентал Шумице, Београд	заштита од јонизујућих зрачења
Беомарк Трејд д.о.о. Мајданпек, Мосна	уклањање радиоактивног громобрана
Физичко лице Драган Цековић, Грлиште, Зајечар	уклањање радиоактивног громобрана
ИНН Винча	контаминација еуропијумом 152
Општа болница „Атлас“, Београд	обављање радијационе делатности у медицини без претходно прибављеног одобрења директората
Дом здравља Ниш - Здравствена станица Дуваниште	обављање радијационе делатности у медицини без претходно прибављеног одобрења директората
Институт за онкологију и радиологију Србије, Београд	заштита од јонизујућих зрачења
Стамбена заједница Војводе Мишића 926, 11500 Обреновац	уклањање радиоактивног громобрана
Агромиленијум д.о.о. Банатско Ново Село	уклањање радиоактивног громобрана
МР/ЦТ Дијагностика, Пожаревац	обављање радијационе делатности у медицини без претходно прибављеног одобрења директората
Укупно:	30

8. Друге активности инспекције:

Инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност у току 2019. године реализовала је и следеће послове:

Израда законских и подзаконских аката:

Урађене су прве верзије нацрта следећих докумената:

- Правилник о посебним елементима, односно критеријумима за процену ризика, учесталости вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика и посебним елементима плана инспекцијског надзора у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности
- Упутство о поступању инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност
- Стратегија радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности

Током 2020. године израђено је десет контролних листа за редовне инспекцијске надзоре за које је добијена сагласност Координационе комисије за инспекцијски надзор:

- Радијациона делатност медицина - дијагностика
- Радијациона делатност медицина - радиотерапија
- Радијациона делатност - нуклеарна медицина
- Радијациона делатност - ветерина
- Радијациона делатност - индустрија и индустријска радиографија
- Радијациона делатност - техничко-технолошки поступак и сакупљање и прерада металног отпада
- Вршење послова заштите од јонизујућих зрачења - обучавање и оспособљавање изложених радника и лица одговорних за спровођење мера радијационе сигурности
- Вршење послова заштите од јонизујућих зрачења - овлашћења
- Вршење послова заштите од јонизујућих зрачења - сервисирање и поправљање уређаја са изворима зрачења, калибрација и провера инструмената и уређаја
- Радијациона делатност - промет и транспорт извора јонизујућих зрачења

Сарадња са другим државним органима:

У току 2020. настављена је сарадња са Министарством финансија, Управа царина с циљем јачања контроле прекограничног промета радиоактивних и нуклеарних материјала, спречавања илегалног промета. Започет је рад на процедури коришћења опреме за детекцију од стране царинских службеника.

Настављена је сарадња са Координационом комисијом за инспекцијски надзор с циљем испуњења обавеза Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност према Комисији као што су месечно и годишње извештавање о раду инспекције, усклађивање са одредбама Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15 и 44/18 - др. закон и 95/18), почетак примене платформе за инспекцијски надзор – еИнспектор и координација рада са другим инспекцијама у Републици Србији.

Учешће на скуповима и састанцима:

Током 2020. године представници Сектора инспекције реализовали су учешће на следећим скуповима и састанцима:

- Тренинг курс на тему инспекције система безбедности извора зрачења, 18. – 21. фебруар 2020. године, Београд

**Помоћник директора / Руководилац
инспекције**

Владимир Јањић